

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-Us-23/2023-6

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr.sc. Tanje Pavelin, predsjednice vijeća te mr.sc. Marijana Bitange i Tomislava Juriše, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Ivane Bujas, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv okrivljenih D. K. i drugih, zbog kaznenih djela iz članka 293. stavak 1. i drugih Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19. i 84/21., dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama okrivljenih D. K., K. P., V. Z., D. V. i V. S., podnesenim protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 15. studenog 2022., broj Kov-Us-53/2022-28, u sjednici vijeća održanoj 15. ožujka 2023.,

riješio je

Odbijaju se žalbe okrivljenih D. K., K. P., V. Z., D. V. i V. S. kao neosnovane.

Obrazloženje

1. Županijski sud u Zagrebu, rješenjem od 15. studenog 2022., broj Kov-Us-53/2022-28, odbio je kao neosnovane prijedloge branitelja okrivljenog D. K., odvjetnika I. F. i odvjetnice J. B. P., branitelja okrivljenog K. P., odvjetnika T. Š. i odvjetnika N. D., branitelja okrivljenog V. Z., odvjetnice A.-M. G., odvjetnika G. B. i odvjetnika J. T., branitelja okrivljenog D. V., odvjetnice L. V. i odvjetnika D. D., branitelja okrivljenog V. S., odvjetnika I. S. i odvjetnice N. B., branitelja okrivljenog I. Š., odvjetnika I. M. te branitelja okrivljenog E. S., odvjetnika Ž. Ž., da se iz spisa predmeta, kao nezakoniti dokazi, izdvoje nalozi te rezultati posebnih dokaznih radnji koje su proizašle iz naloga sudaca istrage Županijskog suda u Zagrebu brojevi: Kir-t.Us-558/19. od 20. rujna 2019., Kir-t.Us-593/19. od 17. listopada 2019., Kir-t.Us-634/19. od 6. studenog 2019., Kir-t.Us-786/19. od 19. prosinca 2019., Kir-t.Us-41/20. od 21. siječnja 2020., Kir-t.Us-208/20. od 20. ožujka 2020., Kir-t.Us-248/20. od 30. travnja 2020., Kir-t.Us-263/20. od 08. svibnja 2020., Kir-t.Us-415/20. od 17. lipnja 2020., Kir-t.Us-418/20. od 18. lipnja 2020., Kir-t.Us-428/20. od 29. lipnja 2020., Kir-t.Us-451/20. od 13. srpnja 2020.

i Kir-t.Us-482/20. od 30. srpnja 2020., nalaz i mišljenje trgovačkog društva R. d.o.o. (list 64926 – 65146), zapisnik o pretrazi osobe, MUP, PN USKOK, SSKOK Zagreb u odnosu na K. P. od 17. rujna 2020. (list 3067 – 3069), zapisnik o pretrazi doma i drugih prostora MUP, UKP, PN USKOK, SSKOK Zagreb za K. P. od 17. rujna 2020. (list 3070 – 3073), potvrda o privremenom oduzimanju predmeta serijskog broja 00146351 oduzetih od K. P. od 17. rujna 2020. (list 3074), potvrda o privremenom oduzimanju predmeta serijskog broja 00146352 oduzetih od K. P. od 17. rujna 2020. (list 3074 A), potvrda o privremenom oduzimanju predmeta serijskog broja 00146353 oduzetih od K. P. od 17. rujna 2020. (list 3074 B), potvrda o privremenom oduzimanju predmeta serijskog broja 00146354 oduzetih od K. P. od 17. rujna 2020. (list 3078), potvrda o privremenom oduzimanju predmeta serijskog broja 00146355 oduzetih od K. P. od 17. rujna 2020. (list 3079) te isprave oduzete od K. P. prilikom pretrage osobe te pretrage doma i drugih prostora za K. P..

2. Protiv navedenog rješenja žali se okrivljeni D. K., po braniteljima odvjetniku I. F. i odvjetnici J. B. P.. S obzirom da se žalbe međusobno nadopunjavaju, razmatrane su kao jedna žalba. Okrivljenik se žali zbog "bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te povrede materijalnog zakona", s prijedlogom Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske da "preinači pobijano rješenje na način da se kao nezakoniti dokazi iz spisa izdvoje svi dokazi kako je predloženo u prijedlogu za izdvajanje dokaza, a to su svi nalozi te rezultati posebnih dokaznih radnji koji su proizašli iz naloga sudaca istrage Županijskog suda u Zagrebu, kako su opisani u izreci pobijanog rješenja, te nalaz i mišljenje trgovačkog društva R. d.o.o., podredno da se ukine pobijano rješenje i predmet vrati na ponovni postupak."

2.1. Žalbom rješenje pobija i okrivljeni K. P., po branitelju, odvjetniku N. D., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se ukine pobijano rješenje i vrati na ponovno odlučivanje.

2.2. Okrivljeni V. Z. žali se protiv prvostupanjskog rješenja po braniteljima odvjetnici A.-M. G., odvjetniku G. B. i odvjetniku J. T., zbog "bitne povrede odredaba kaznenog postupka i pogrešno te nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja", te predlaže ukinuti pobijano rješenje i vratiti na ponovno odlučivanje.

2.3. Protiv pobijanog rješenja žalbu je podnio i okrivljeni D. V., po braniteljici odvjetnici dr.sc. L. V., zbog "bitne povrede odredaba kaznenog postupka i pogrešno te nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja", s prijedlogom Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske da "žalbu ocijeni osnovanom i pobijano rješenje ukine te predmet vrati na ponovno odlučivanje."

2.4. Okrivljeni V. S. žali se protiv prvostupanjskog rješenja po branitelju odvjetniku I. S. "iz razloga predviđenih čl.468.st.1.toč.11. ZKP-a u svezi čl.491.ZKP-a", s prijedlogom da se pobijano rješenje "preinači na način da se iz spisa izdvoje točno naznačeni nezakoniti dokazi, a podredno da se ukine te predmet vrati optužnom vijeću Županijskog suda u Zagrebu na ponovno odlučivanje."

3. Na temelju članka 474. stavak 1. u vezi članka 495. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda,

143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22. - dalje: ZKP/08.), spis je prije dostave sucu izvjestitelju dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

4. Žalbe nisu osnovane.

5. Prvostupanjski sud je pravilno zaključio da dokazi navedeni u izreci pobijanog rješenja, a u odnosu na koje je odbio prijedloge obrana pojedinih okrivljenika za izdvajanje iz spisa predmeta, nisu nezakoniti dokazi u smislu odredbe članka 10. stavka 2. točaka 2. i 3. ZKP/08., a za svoju odluku je dao jasne, dostatne i valjane razloge. Stoga u pobijanom rješenju nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. na koju u svojim žalbama upiru okrivljenici. Pobijano rješenje ispitano je i sukladno članku 494. stavku 4. ZKP/08., no pri tome nisu utvrđene ni povrede na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

6. Nadalje, prvostupanjski sud je pravilno zaključio da nalozi sudaca istrage o provođenju posebnih dokaznih radnji u predmetu broj Kir-t.Us-558/19. od 20. rujna 2019., Kir-t.Us-593/19. od 17. listopada 2019., Kir-t.Us-634/19. od 6. studenog 2019., Kir-t.Us-786/19. od 19. prosinca 2019., Kir-t.Us-41/20. od 21. siječnja 2020., Kir-t.Us-208/20. od 20. ožujka 2020., Kir-t.Us-248/20. od 30. travnja 2020., Kir-t.Us-263/20. od 08. svibnja 2020., Kir-t.Us-415/20. od 17. lipnja 2020., Kir-t.Us-418/20. od 18. lipnja 2020., Kir-t.Us-428/20. od 29. lipnja 2020., Kir-t.Us-451/20. od 13. srpnja 2020. i Kir-t.Us-482/20. od 30. srpnja 2020., sadrže sve podatke propisane odredbom članka 335. stavka 1. ZKP/08. te dostatno obrazloženje svih pretpostavki propisanih odredbom članka 332. stavka 1. ZKP/08. Svi nalozi temelje se na obrazloženim i dokumentacijom potkrijepljenim zahtjevima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) te odgovaraju kako standardima zaštite ljudskih prava i prava okrivljenika propisanim odredbama ZKP/08., tako i onima zajamčenima Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 8/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10. i 5/14. – dalje: Ustav) i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine, Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06. i 2/10. – dalje: Konvencija).

6.1. S obzirom na izloženo, nisu osnovani žalbeni navodi okrivljenih V. Z. i V. S. kojima se, kao i u prijedlozima za izdvajanje dokaza, u bitnome ističe da su ti nalozi nedostatno i paušalno obrazloženi te da sudac istrage u njima nije iznio svoju argumentaciju, već je prepisana ona iz zahtjeva USKOK-a, zbog čega su ti nalozi protivni odredbama domaćeg procesnog prava, Ustava i Konvencije.

6.2. U odnosu na ove žalbene navode treba navesti da je sama činjenica da su suci istrage nakon analize sadržaja zahtjeva USKOK-a i dokumentacije koja je uz njih dostavljena izdali naloge iz članka 332. stavka 1. ZKP/08., prihvatili razloge za njihovo izdavanje iz pisanih obrazloženih zahtjeva USKOK-a, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije (presuda Suda Europske unije C-349/21, HYA i dr. od 16. veljače 2023.), gdje je utvrđeno da je dostatno u nalogu za posebnu dokaznu radnju citirati zahtjev državnog odvjetnika ako se usporednim čitanjem odluke o odobrenju i zahtjeva za nadzor može razumjeti razloge kojima se rukovodio sudac istrage izdajući nalog.

6.3. Nadalje, žalbeni navodi svih okrivljenika da predmetni nalozi suca istrage nisu dostatno obrazloženi, jer da nisu konkretizirane osnove sumnje za svakog od pojedinih okrivljenika u odnosu na kaznena djela za koja su nalozi izdani, da iz naloga nije jasno za koje se kazneno djelo od više navedenih okrivljenici terete, da pojedini nalozi prilikom produljenja u odnosu na kaznena djela koja su navedena kod određivanja posebnih dokaznih radnji nisu istovjetna, iz čega da proizlazi nezakonitost naloga suca istrage te dokaza koji iz tog naloga proizlaze, nisu osnovani. Naime, državni odvjetnik prijedlogom za izdavanje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji, tek pribavlja nalog u svrhu prikupljanja dokaza protiv osumnjičenika na temelju do tada pribavljenih obavijesti i rezultata prethodnih izvida iz kojih proizlazi osnov sumnje na počinjenje određenih kaznenih djela, pri čemu s obzirom na prikupljene dokaze odnosno nedostatak dokaza za određena kaznena djela, prilikom produljenja mjera tajnog nadzora neka kaznena djela mogu ispustiti, dok druga koja prethodnim nalogom nisu bila obuhvaćena nadodati, a što izdane naloge koji se temelje na prijedlozima državnog odvjetnika time ne čini nezakonitima. Važna okolnost je da su svi izdani nalozi (kao i prijedlozi državnog odvjetnika za izdavanje istih) sadržavali kazneno djelo za svakog pojedinog okrivljenika, koje im se sada stavlja na teret podignutom optužnicom, iz čega slijedi da su prikupljeni dokazi osnova za podizanje optužnice upravo za inkriminirano ponašanje okrivljenika opisano u činjeničnom opisu optužnice. Isto tako, osnove sumnje za svakog od okrivljenika navedene su u svim izdanim nalogima, opsežnim i detaljnim povezivanjem svih rezultata prethodno provedenih dokaznih radnji kod produljenja posebnih dokaznih radnji odnosno rezultata prethodnih izvida kod određivanja posebnih dokaznih radnji, pri čemu okolnost da nalog ne sadrži formu rečenice da "osnovana sumnja proizlazi iz...u odnosu nazbog kaznenog djela..." (na što žalbom upire okrivljeni D. K. za nalog Kir-t-us-786/19.), ne znači da nalogom nije utvrđena osnovana sumnja, jer sudac istrage opsežno navodi sve rezultate dokaznih radnji na listovima 8-12 toga naloga, te utvrđuje da iz navedenog postoji sumnja u počinjenje kaznenih djela iz članka 252. KZ/11., članka 291. KZ/11., članka 293. KZ/11., članka 295. KZ/11., članka 253. KZ/11., članka 294. KZ/11. i članka 296.KZ/11.

6.4. Neosnovano je i pozivanje okrivljenog D. K., okrivljenog V. Z. te okrivljenog V. S. na presudu Europskog suda za ljudska prava Dragojević protiv Hrvatske, na što se prvostupanjski sud očitovao u odlomku 12.6. razloga rješenja, koje navode prihvaća i ovaj sud te se na iste upućuju žalitelji.

6.5. Isto tako, žalbeni navod okrivljenog D. K. kojim problematizira rok određivanja trajanja posebnih dokaznih radnji u nalogima Kir-t-us-208/20. i Kir-t-us-415/20., iscrpno je obrazložen u točki 14. razloga rješenja, koje razloge prihvaća i ovaj sud, na što se upućuje žalitelj, s tim da se skreće pozornost da odredba 10. ZKP/08. štiti prava okrivljenika koja se u zakonom propisanim slučajevima mogu ograničiti, pri čemu formalizam kojem pribjegava žalitelj, ne sagledavajući je li i u kojoj mjeri realno i suštinski došlo do nezakonitog ograničenja prava okrivljenika, ističući "prepisivanje te nedostatak aktivnosti suda" kao razlog zbog kojeg smatra da se radi o nezakonitim dokazima proizašlim iz posebnih dokaznih radnji temeljem predmetnih naloga, upućuje na nerazumijevanje razlučivanja problematike nezakonitih dokaza i nezakonitosti naloga suca istrage.

6.6. S tim u vezi, pozivanje okrivljenog V. Z. na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž-Us-62/2018-10 od 17. svibnja 2022., temeljem koje smatra da je taj sud "revidirao svoj dotadašnji stav u pogledu utjecaja koju kvalitetu obrazloženja naloga suca istrage ima na ocjenu (ne)zakonitosti dokaza", smatrajući da se prvostupanjski sud priklonio sudskoj praksi koju je taj sud napustio te da je stoga zaključak prvostupanjskog suda u točki 12.5. pogrešan, nije osnovano. Naime, iako žalitelj ispravno ističe da sudska praksa viših sudova obvezuje niže sudove, međutim obvezuje ih samo snagom autoriteta, a ne i kao izvor prava, pri čemu i u tom slučaju, s obzirom da je ta odluka donesena u konkretnom sudskom predmetu, njezina primjena ovisi o okolnostima svakog pojedinog predmeta. U prethodno navedenog odluci radi se o nalogima suca istrage koji nisu uopće obrazloženi, slijedom čega su ispunjeni standardi "odluke Dragojević". Međutim, to nije slučaj sa nalogima suca istrage navedenim u izreci pobijanog rješenja suda prvog stupnja, pa se prvostupanjski sud ispravno pozvao na važeću praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske u točki 12.5., koja protivno žalbenim navodima nije napuštena, niti je istaknutom odlukom broj I Kž-Us-62/2018-10 od 17. svibnja 2022., ta praksa revidirana, već su obje odluke važeće ovisno o okolnostima svakog pojedinog predmeta.

6.7. Okrivljeni V. Z. i okrivljeni D. V. u žalbi ističu da nalozi suca istrage ne sadrže obrazloženje testa supsidijarnosti u odnosu na konkretne osobe čija se ustavna prava i slobode njime ograničavaju i kaznena djela u odnosu na koja su nalozi izdani.

6.8. Međutim, protivno takvim žalbenim navodima, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da su nalozi suca istrage obrazloženi u smislu odredbe članka 332. stavak 1. ZKP/08. i da je sudac istrage prije izdavanja svakog pojedinog naloga utvrdio da postoje uvjeti za njegovo izdavanje i u tom je smislu iznio u obrazloženju naloga konkretne razloge koji opravdavaju takvu odluku, a koji jasno upućuju da je u konkretnom slučaju privremeno ograničenje ustavnih prava pojedinaca bilo nužno i u skladu sa zakonom. Prvostupanjski sud pravilno utvrđuje (pod točkama 12.1.-12.3.) te potom zaključuje pod točkom 12.5. da su suci istrage iznijeli činjenice, okolnosti i priložene neformalne dokaze iz kojih proizlazi potreba poduzimanja posebnih dokaznih radnji te opisali iz kojih okolnosti proizlaze osnove sumnje o počinjenju kataloških kaznenih djela i to na način da se najprije iznose modaliteti mogućeg počinjenja kaznenih djela, a zatim i okolnosti sudjelovanja konkretnih osoba u tome, odnosno rezultati do tada provedenih posebnih dokaznih radnji, da bi konačno zaključili da se radi o djelovanju koje se ne bi moglo uspješno razotkriti bez korištenja suvremenih tehničkih sredstava u vidu provođenja posebnih dokaznih radnji. Pri tome se ističe da pitanje kakvim se pri tome rečeničnim konstrukcijama i izričajima u obrazloženju služio sudac istrage je potpuno neodlučno.

6.9. S obzirom na sve izloženo, ni svi ostali dokazi koji su proizašli iz tih naloga sudaca istrage o provođenju posebnih dokaznih radnji nisu nezakoniti dokazi u smislu odredbe članka 10. stavka 2. točke 4. ZKP/08.

7. Okrivljeni D. K., žalbom pobija i zaključak prvostupanjskog suda o zakonitosti nalaza i mišljenja financijskog vještaka trgovačkog društva R. v. d.o.o.. Smatra da nalog za vještačenja koji je postavljen bez navođenja razdoblja čini ovaj dokaz nezakonitim jer sudski vještak nije imao razumljiv i određen nalog za vještačenje. Međutim, ispravno prvostupanjski sud zaključuje da sadržaj prijedloga okrivljenika

(koji sada ističe kao žalbeni navod) ne dovodi u pitanje zakonitost ovog dokaza, već problematizira vjerodostojnost tog dokaza.

8. Okrivljeni K. P., smatra nezakonitom "pretragu doma, poslovnih prostorija i automobila", jer da svjedoci pretrage nisu istovremeno bili prisutni, pa smatra pogrešnim zaključak prvostupanjskog suda kojim je odbio njegov prijedlog da se iz spisa predmeta izdvoje dokazi proizašli iz povedenih pretraga. Međutim, kako okrivljenik dodatno ne argumentira svoje žalbene navode, nisu dovedeni u pitanje razlozi koje je prvostupanjski sud dao za svoju odluku u točkama 19.2.-19.5., koje prihvaća i ovaj sud kao osnovane.

9. Iako je okrivljeni K. P. u pisanom prijedlogu za izdvajanje nezakonitih dokaza (list 65588-65590 spisa) istaknuo "nezakonitost iskaza svjedoka koji su ispitivani u istražnoj fazi, jer obrani nije omogućeno aktivno sudjelovanje odnosno obrana nije pozvana na dokazne radnje ispitivanja svjedoka", te sada žalbom pobija prvostupanjsko rješenje jer "sud prvog stupnja niti ne obrazlaže zašto navedeni zahtjev obrane za izdvajanje nezakonitih dokaza ne prihvaća", ističe se da prvostupanjski sud o ovom prijedlogu okrivljenika pobijanim rješenjem izrijekom nije odlučio, slijedom čega u obrazloženju rješenja nisu navedeni ni razlozi o tome. Međutim, ova okolnost ne priječi žalitelja da svoj prijedlog ponovo istakne u daljnjem tijeku postupka.

10. Slijedom svega navedenog, budući da žalbama okrivljenika nije s uspjehom osporeno pobijano rješenje, niti su ispitivanjem pobijanog rješenja na temelju članka 494. stavak 4. ZKP/08. utvrđene povrede na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 494. stavak 3. točka 2. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci rješenja.

Zagreb, 15. ožujka 2023.

Predsjednica vijeća:
dr.sc. Tanja Pavelin